ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Ховд аймгийн Мянгад сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: ХОА-2023/152/НА/-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Ховд хот 2023 он	Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар Утас: 70433061 Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн Утас:70432545 Цахим хаяг: tsetsegsuren.a@audit.gov.mn Хоо өрлөгийн үрс - Аудит ХХК Аудитор: А.Оюундэлгэр Утас: 99306289 цахим хаяг: a_oyund@yahoo.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА 11
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа 11
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин 11
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал 11
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд 12
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв 13
3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт 13
3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл 13
3.5.3 Нэмэлт төсөв 13
3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН 14
4.1 Ерөнхий зүйл 14
4.2 Материаллаг байдал 14
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт 14
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 14
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 14
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 15
4.5.1 Завсрын аудитын талаар ....
4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн 15
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 15
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ 15
5.1 Залруулсан алдаа 15
Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой алдаа зөрчил гараагүй
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ 16

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
БШУГ	Боловсрол шинжлэх ухааны газар

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

2023.02.20 № 02/61

танай ____________-ны №______________-т

МЯНГАД СУМЫН
СУРГУУЛИЙН ЗАХИРАЛ
Ж.ЯНЖИНЛХАМ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Мянгад сумын сургуулийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Мянгад сумын сургуулийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Боловсролын салбар төсвийн шинэчлэлийн хүрээнд Хүүхдийн цэцэрлэгийн санхүүгийн эрх мэдэл, хувьсах зардал, сургуулийн бүтэц, хэв шинжийн шинэчлэл, сургалтын чанарт суурилсан цалин урамшууллын тогтолцоог бий болгосон байна.

Багш нарын цалинг ТҮБД-3 ангиллаар олгосон, хувьсах зардлын тухайд багшийн эрүүл мэндийн үйлчилгээ, дата хэрэглээний зардал, хичээл практикийн зардал, багшийн мэргэжлийн тасралтгүй хөгжлийн зардлыг тусгаж, төлөвлөх, зарцуулах аргачлалыг Засгийн газрын 2022 оны 91 дугаар тогтоолоор баталж мөрдсөн байна.

Аудитын гол асуудал

АДБОУС 2701.8-д тодорхойлсон тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ байхгүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг Тус сургууль нь 2022 онд нийт 450 хүүхэд сургах хүчин чадалтайгаас гүйцэтгэлээр 483 хүүхэд сургуулийн боловсролд хамруулж биелэлт 107.3 хувьтай байна.

021020251

Тус байгууллага нь тайлант онд 3 зорилтын хүрээнд хэрэгжүүлэх 83 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгаж, биелэлтийг 100.0 хувийн биелэлттэй гэж дүгнэсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой. “

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ХҮНДЭТГЭСЭН: ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: Х.БОЛДБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	35,835,657.76	38,150,620.47
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	123,493,253.61	154,876,208.45
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	00.00	7,460,156.30
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	00.00	7,460,156.30
3121	Төгрөг	00.00	7,460,156.30
31211	Төрийн сангийн харилцах	00.00	7,460,156.30
33	АВЛАГА	13,050,000.00	29,710,234.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	50,000.00	652,474.00
335	Бусад авлага	13,000,000.00	29,057,760.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	13,000,000.00	29,057,760.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	110,443,253.61	117,705,818.15
351	Түүхий эд материал	62,683,795.43	62,648,795.43
35110	Тусгай зориулалттай материал	61,922,795.43	61,922,795.43
35130	Эм боох материал	761,000.00	726,000.00
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	01.00	1,700,726.00
354	Хангамжийн материал	47,759,457.18	53,356,296.72
35410	Бичиг хэргийн материал	00.00	15,000.00
35420	Аж ахуйн материал	43,536,347.18	41,823,082.18
35460	Хүнсний материал	17,999.99	7,313,104.53
35470	Бусад хангамжийн материал	4,205,110.01	4,205,110.01
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,397,436,887.31	2,118,576,493.83
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,397,436,887.31	2,118,576,493.83
392	Биет хөрөнгө	1,329,914,887.31	2,051,204,493.83
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,452,950,039.00	2,226,308,171.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-301,252,016.40	-355,703,890.64
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	4,775,760.00	4,775,760.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-4,775,760.00	-4,775,760.00
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	209,291,576.60	234,159,576.60
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-156,152,317.64	-173,484,858.28
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	129,668,521.31	133,468,521.31
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-46,387,515.56	-55,925,927.60
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	450,000.00	450,000.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	14,980,479.00	16,480,479.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	00.00	-998,698.56
39217	Ном	26,366,121.00	26,451,121.00
393	Биет бус хөрөнгө	67,522,000.00	67,372,000.00
39301	Програм хангамж	875,000.00	875,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-275,000.00	-425,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	66,922,000.00	66,922,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,520,930,140.92	2,273,452,702.28
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	3,530,135.17	7,084,845.15
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	3,530,135.17	7,084,845.15
413	Өглөг	3,530,135.17	7,084,845.15
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	00.00	1,750,738.98
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	00.00	2,499,969.00
4136	Бусад өглөг	3,530,135.17	2,834,137.17
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	2,272,974.37	2,700,366.37
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	1,257,160.80	133,770.80
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,517,400,005.75	2,266,367,857.13
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,517,400,005.75	2,266,367,857.13
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	640,569,994.00	640,569,994.00
51101	Өмч: - төрийн	640,569,994.00	640,569,994.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	-219,349,985.04	529,617,866.34
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-219,349,985.04	-219,349,985.04

51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	748,967,851.38
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,096,179,996.79	1,096,179,996.79
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,520,930,140.92	2,273,452,702.28

2.2 Аудит хийсэн дэлгэрэнгүй орлогын тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	399,705,320.0	493,723,000.0
Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,030,630,237.00	2,088,588,157.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	42,778,790.00	791,065,632.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	42,778,790.00	791,065,632.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	42,778,790.00	791,065,632.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	450,000.00	2,158,500.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	42,328,790.00	788,907,132.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	155,245,847.00	1,297,522,525.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	832,605,600.00	00.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	23,742,747.00	4,550,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	23,742,747.00	4,550,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	118,503,100.00	239,369,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	118,503,100.00	239,369,900.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	13,000,000.00	00.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	13,000,000.00	1,053,602,625.00
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	00.00	1,053,602,625.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,041,375,230.99	1,339,620,305.62
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,041,375,230.99	1,339,620,305.62
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,007,441,232.99	1,290,185,800.62
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	681,001,599.00	793,835,879.68
210101	Үндсэн цалин	680,996,768.50	793,835,879.68
210102	Нэмэгдэл	4,830.50	00.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	87,371,888.43	98,759,731.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	87,371,888.43	98,759,731.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	115,392,257.00	188,494,755.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,951,898.00	8,184,386.00
210302	Түлш, халаалт	99,108,202.00	167,560,469.00
210303	Цэвэр, бохир ус	12,332,157.00	12,749,900.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	12,396,022.44	22,132,004.00
210401	Бичиг хэрэг	2,830,382.44	7,298,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	663,800.00	00.00

210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	376,600.00	00.00
210404	Ном, хэвлэл	120,500.00	00.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	638,000.00	00.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	00.00	60,000.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	7,766,740.00	14,773,504.00
2105	Нормативт зардал	46,268,566.60	77,195,380.46
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	548,000.00	316,400.00
210502	Хоол, хүнс	45,720,566.60	76,878,980.46
2107	Томилолт, зочны зардал	84,000.00	00.00
210702	Дотоод албан томилолт	84,000.00	00.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	821,300.00	8,776,800.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	101,300.00	1,755,500.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	720,000.00	00.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	00.00	7,021,300.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	64,105,599.52	100,991,250.48
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	194,900.00	14,860,850.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,193,700.00	3,658,875.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	62,716,999.52	82,471,525.48
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	33,933,998.00	49,434,505.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	33,933,998.00	49,367,005.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	15,565,820.00	49,367,005.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	18,368,178.00	00.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	00.00	50,000.00
213402	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт сумдад	00.00	50,000.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	00.00	17,500.00
213502	Засгийн газрын, Засаг даргын нөөц хөрөнгө	00.00	17,500.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-10,744,993.99	748,967,851.38
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	5,362,044.00	00.00
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	5,362,044.00	00.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-5,362,044.00	00.00
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-16,107,037.99	748,967,851.38

2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	90,586,865.00	22,957,605.00	-12,083,951.21	101,460,518.79

C01	2013 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	573,647,994.00	222,541,583.00	-343,433,869.35	452,755,707.65
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	573,647,994.00	222,541,583.00	-343,433,869.35	452,755,707.65
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	68,218,249.72	68,218,249.72
C08	2014 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	640,569,994.00	1,096,179,996.79	-219,349,985.04	1,517,400,005.75
D01	2015 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	640,569,994.00	1,096,179,996.79	-219,349,985.04	1,517,400,005.75
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	640,569,994.00	1,096,179,996.79	-219,349,985.04	1,517,400,005.75
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	748,967,851.38	748,967,851.38
D09	2015 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	640,569,994.00	1,096,179,996.79	529,617,866.34	2,266,367,857.13

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	392,023,502.0	475,923,000.0
Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	988,301,447.00	1,299,681,025.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	450,000.00	2,158,500.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	450,000.00	2,158,500.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	450,000.00	2,158,500.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	450,000.00	2,158,500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	987,851,447.00	1,297,522,525.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	832,605,600.00	00.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	23,742,747.00	4,550,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	23,742,747.00	4,550,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	131,503,100.00	239,369,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	118,503,100.00	239,369,900.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	13,000,000.00	00.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	00.00	00.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	00.00	1,053,602,625.00

133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	00.00	1,053,602,625.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	988,301,447.00	1,291,755,254.70
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	988,301,447.00	1,291,755,254.70
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	953,935,369.00	1,239,537,972.70
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	675,377,200.00	792,849,943.23
210101	Үндсэн цалин	472,026,400.00	544,329,909.35
210102	Нэмэгдэл	165,317,700.00	194,156,589.88
210104	Урамшуулал	38,033,100.00	54,363,444.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	91,175,800.00	99,130,899.47
210201	Тэтгэврийн даатгал	64,160,900.00	67,482,300.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,753,600.00	7,846,600.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,403,000.00	6,336,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,350,800.00	1,587,699.47
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,507,500.00	15,878,100.00
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	00.00	00.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	115,813,800.00	185,998,586.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,951,898.00	8,184,386.00
210302	Түлш, халаалт	99,108,202.00	165,060,500.00
210303	Цэвэр, бохир ус	12,753,700.00	12,753,700.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	5,203,669.00	00.00
210401	Бичиг хэрэг	2,107,022.00	00.00
210402	Тээвэр, шатахуун	663,800.00	00.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	397,000.00	00.00
210404	Ном, хэвлэл	224,700.00	00.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	881,047.00	00.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	930,100.00	00.00
2105	Нормативт зардал	41,093,800.00	83,370,184.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	568,900.00	00.00
210502	Хоол, хүнс	39,063,800.00	83,370,184.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,461,100.00	00.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,689,300.00	889,300.00
210604	Урсгал засвар	2,689,300.00	889,300.00
2107	Томилолт, зочны зардал	84,000.00	00.00
210702	Дотоод албан томилолт	84,000.00	00.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	821,300.00	8,776,800.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	101,300.00	1,755,500.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	720,000.00	00.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	00.00	7,021,300.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	21,676,500.00	68,522,260.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	400,000.00	55,975,060.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	21,276,500.00	12,547,200.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	34,366,078.00	52,217,282.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	34,366,078.00	52,217,282.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	15,997,900.00	52,217,282.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	18,368,178.00	00.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	00.00	7,460,156.30
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	00.00	7,460,156.30
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	00.00	7,460,156.30

2.5 Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,294,843,500.00	1,290,220,868.70
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,294,843,500.00	1,290,220,868.70
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,238,112,000.00	1,238,003,586.70
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	793,908,900.00	792,849,943.23
210101	Үндсэн цалин	614,720,700.00	544,329,909.35
210102	Нэмэгдэл	160,669,500.00	194,156,589.88
210104	Урамшуулал	18,518,700.00	54,363,444.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	98,871,500.00	99,130,899.47
210201	Тэтгэврийн даатгал	67,482,300.00	67,482,300.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,587,200.00	7,846,600.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	6,336,200.00	6,336,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,587,700.00	1,587,699.47
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	15,878,100.00	15,878,100.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	186,464,200.00	186,464,200.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,650,000.00	8,650,000.00
210302	Түлш, халаалт	165,060,500.00	165,060,500.00
210303	Цэвэр, бохир ус	12,753,700.00	12,753,700.00
2105	Нормативт зардал	85,203,000.00	83,370,184.00
210502	Хоол, хүнс	85,203,000.00	83,370,184.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	889,300.00	889,300.00
210604	Урсгал засвар	889,300.00	889,300.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	7,031,500.00	8,776,800.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	00.00	1,755,500.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	7,031,500.00	7,021,300.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	65743600.00	66522260.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	55,196,400.00	55,975,060.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,547,200.00	10,547,200.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	56731500.00	52217282.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	56,731,500.00	52,217,282.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	56,731,500.00	52,217,282.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	246,078,400.00	244,078,400.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	239,369,900.00	239,369,900.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	239,369,900.00	239,369,900.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	2,158,500.00	2,158,500.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,158,500.00	2,158,500.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Мянгад сумын сургууль нь 2021-2022 оны хичээлийн жилд "Багш, ажилчид, эцэг эхийн хамтын оролцоотойгоор хүүхэд нэг бүрийн суралцахад тулгарч буй бэрхшээлийг арилгаж, эрүүл ээлтэй орчинд зөв харилцаатай суралцагчийг төлөвшүүлж хөгжүүлнэ" гэсэн зорилго дэвшүүлэн хүүхдийн хөгжлийг дэмжих, суралцахад тулгарч буй бэрхшээлийг арилгах, амжилттай суралцахад бүх талын хамтын ажиллагаа, оролцоог хангаж, хичээл сургалтын үйл ажиллагааг үр дүнтэй зохион байгуулах багш мэргэжлээрээ тасралтгүй хөгжих

боломжийг бүрдүүлэх зорилготойгоор 77 ажилтан албан хаагчидтай үйл ажиллагаагаа явуулсан байна.
Танхимаар тасралтгүй 33-34 долоо хоног хичээллэж, сургуульд суурилсан үнэлгээ улсын хэмжээнд анх удаа хийгдэж 8 багшийн заасан хичээл I-III түвшинд үнэлэгдэж сарын 10%-25% урамшуулал авсан байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Хөдөлмөрийн тухай, Боловсролын тухай, сургуулийн өмнөх боловсролын тухай, Төрийн албаны тухай, Төсвийн тухай багц, Төрийн хэмнэлтийн тухай, Шилэн дансны тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль,Бусад хууль тогтоомжуудын хүрээнд үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

Хувьсах зардлын дундаж норматив, аргачлал батлах тухай 91 дугаар тогтоол, Үйлчилгээний албан тушаал эрхэлдэг төрийн албан хаагчийн цалингийн доод хэмжээ тогтоох 107-р тогтоол,МУ-ын БШУ-ны сайдын А/122 тушаал,МУЗГазрын 192 дугаар тогтоол,Сангийн сайдын 120 дугаар тушаал,МУЗГазрын 252 дугаар тогтоолыг тайлант онд мөрдөж ажилласан байна.
Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна

Дотоод аудит аудиторын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Ховд аймгийн Мянгад сумын Ерөнхий боловсролын сургууль 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл мөнгөн сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна .

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Ховд аймгийн Мянгад сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна. Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 748.9 сая төгрөгөөр буюу 49.4 хувиар *өссөн* байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө		7460.15	7460.15
Авлага	13050.0	29102.0	16660.2
Бараа материал	110443.2	117705.8	7262.6
Үндсэн хөрөнгө	1397436.8	2118576.5	721139.7
Нийт хөрөнгө	**1520930.1**	**2273452.7**	**752522.6**
Өр төлбөр	3530.1	7084.8	3554.7
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	1517400	2266367.8	748967.8
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	**1520930.1**	**2273452.7**	**752522.6**

Дансны үлдэгдэлд гарсан дараах өөрчлөлтүүд байна. Үүнд:

- ✓ Сангийн яамны 2022 оны 12 дугаар сарын 25 өдрийн 18 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн чиглэлийн дагуу мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 7.4 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.
- ✓ Авлагын эхний үлдэгдэл 13.0 сая төгрөг байсан нь тайлант хугацаанд бүрэн барагдсан байна.2022 онд 29.1 сая төгрөг болж 16.6 сая төгрөг болж өссөн нь “Техно Зон”компанид тоног төхөөрөмжийн мөнгө шилжүүлж хөрөнгөө аваагүйтэй холбоотой үүссэн байна.
- ✓ Бараа материал өмнөх оноос 7.3 сая төгрөгөөр өссөн нь үдийн цай дотуур байрны хоолны ма ногоо нөөцөлсөнтэй холбоотой байна.
- ✓ Үндсэн хөрөнгө 721.1 сая төгрөгөөр өссөн нь сумын ИТХ-ын 2022.03.25-ны өдрийн 5/6 тоот тогтоолоор Спорт заалыг 773.3 сая төгрөгөөр хүлээн авсан, улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт, төгсөгч нарын хандиваар 30.2 сая төгрөгийн хөрөнгийг хүлээн авч холбоотой
- ✓ Өглөг 3.5 сая төгрөгөөр өссөн нь халаалтын зардалд 2.5 сая төгрөг, ХАОАТ өглөг 1.1 сая төгрөг, НДШ ҮЭ тавар 0:6 сая төгрөгөөр үлдсэн байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллага 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 851,5 сая төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 239.4 сая төгрөг, үйл ажиллагааны орлогоос 2.2 сая төгрөг, зарлагыг 1299.7 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Боловсролын салбар нь үр дүн гүйцэтгэлд суурилсан төсвөөр төсвөө боловсруулснаар нийт зардлыг 90.6 сая төгрөгөөр бууруулж баталсан байна. Тайлант оны батлагдсан төсвийг 206.8 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж тодотгосон байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 9 хөтөлбөрийн 15 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 1058.3 сая төгрөгийг улсын төсвөөс, 239.4 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 2.2 сая төгрөгийг үйл ажиллагааны орлогоор бүрдүүлэхээр баталжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 1,053.6 сая төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 239.4 сая төгрөг, үйл ажиллагааны орлогоос 2.2 сая төгрөг, нийт 1295.2 сая төгрөгийн санхүүжилтийг бүрдүүлж, орон нутгийн төсөвт 0.4 сая төгрөгийг төвлөрүүлэн, 7.4 сая төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлтэй байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,045.6 сая төгрөг буюу 99.2 хувьтай байгаа нь цалин, НДШ-ийн зардлыг 36.2 сая төгрөгөөр, бусад урсгал шилжүүлгийн зардлыг 0.6 сая төгрөгөөр тус тус дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/сая төгрөг/

Код	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
80226	Байр ажиглалтын үйлчилгээ	2.8	2.8	0	100%
80111	Барилгын тогтмол зардал	187.35	187.3	0	100%
80113	Нийтлэг үйлчилгээ	52.0	52.0	0	100%
80312	Сургалт семинар	1.4	1.4	0	100%
81605	Эрүүл мэндийг дэмжих	3.23	3.20	0.03	99%
81801	Үдийн цай хөтөлбөр	56.7	52.2	4.2	92%
81806	Дотуур байрны үйлчилгээ	117.9	116.1	1.8.	98.5%
81816	Зөв монгол хүүхэд үндэсний хөтөлбөр	29.97	29.95	0.02	99.9%
81823	Багш ажилчдын мэргэжил дээшлүүлэх	6.3	6.3	0.	100%
81834	Боловсролын стандарт, сургалтын төлөвлөгөө, хөтөлбөр	718.06	716.06	1	99.8%
81835	Сургалтын хэвийн үйл ажиллагааг хангах	114.8	114.8	0	100%
81844	Гүнзгийрүүлсэн болон сургалтын орчныг сайжруулах	0.4	0.4	0	100%
83602	ЗГ болон ЗД-ын нөөц хөрөнгөөс хуваарилсан	1.7	1.7	0	100%
83603	Нэмэлт дээд шатнаас хуваарилсан төсөв	4.5	4.5	0	100%
	дүн	**1053.6**	**1045.6**	**7.4**	

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д "Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана." гэж заасны дагуу Ховд аймгийн Мянгад сумын сургуулийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Хоо өрлөгийн үрс аудит ХХК-ны аудитор А.Оюундэлгэр гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер А.Цэцэгсүрэн, дарга, тэргүүлэх аудитор Х.Болдбаатар нар хэрэгжүүлсэн.

Ховд аймгийн Мянгад сумын сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 13-ны өдрийн 09 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт орлогыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг "бага" гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны нийт орлогын 1520.9 сая төгрөгөөс 2 хувиар буюу 30.4 сая төгрөгөөр тогтоосон. Гүйцэтгэлийн шатанд 2022 оны санхүүгийн тайлангийн нийт орлогын 2088.6 сая төгрөгөөр 2 хувиар буюу 41.8 сая төгрөгөөр тогтоож, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг 80 хувиар тооцон 33.4 сая төгрөгөөр дахин хянаж шинэчлэн тогтоосон болно.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор тус байгууллагын төсвөөс зардал зарцуулаагүй.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим системд тендерт шалгарсан оролцогчийн мэдээлэл, таван саяас дээш орлого, зарлагын 157 гүйлгээг бүрэн мэдээлж, хуулийн хэрэгжилт 100.0 хувьтай байна.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгаж бэлтгэн нийлүүлэгчээс нийлүүлсэн бараа ажил үйлчилгээний төлбөрийн дүн татварын нэвтрэлтийн нэгдсэн системд бүртгээгүй 11.7 сая төгрөгийн гүйлгээ хийсэн байна. Аудитын явцад гүйлгээг нөхөн шивүүлж, зөрчлийг арилгасан.

4.5 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар “Зөрчилгүй” санал дүгнэлт авч 2 заалт бүхий албан шаардлага хүргүүлснээс тогтоосон төлбөрийн актыг хэрэгжүүлж, 1 заалт бүхий албан шаардлагыг хэрэгжүүлэн байна. Аудитын шийдвэрийн нийт биелэлт 100 хувьтай байна.

Хүснэгт 3. Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмж, албан шаардлагын хэрэгжилт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Илрүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					100.0
Албан шаардлага					100.0
Зөвлөмж	4	4.4	4	4.4	100.0
Нийт дүн	**4**	**4.4**	**4**	4.4	100.0

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг, оны эцэст салбарын зохион байгуулдаг худалдан авах ажиллагаа, хөрөнгө оруулалтаар ирсэн хөрөнгийн хэрэгцээ шаардлагыг анхаарч үзэх шаардлагатай гэж үзлээ.

5. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 15.2 сая төгрөгийн алдаа[1], Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийг зөрчсөн 11.7 сая төгрөгийн гүйлгээг аудитын явцад гүйлгээг нөхөн шивүүлж, зөрчлийг арилган 3.5 сая төгрөгийн орлого хооронд нь гүйлгэж,авлага бууруулах, өглөг нэмж тооцох залруулга хийсэн.

Үүнд:

- **Нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой:** Мөнгөн хөрөнгийн журналыг тайлангийн санхүүжилттэй тулган шалгахад улсын төсвийн санхүүжилт 1.9 сая төгрөгөөр дутуу , орон нутгийн санхүүжилт 1.0 сая төгрөгөөр дутуу тусгаж орлого хооронд гүйлгэсэн. Өмнөх оны авлагаас бензин 0.05 сая төгрөгөөр авсныг авлага бууруулж , шатахууны зардалд тусгаагүй. НДШ -д 0.6 сая төгрөгийг өглөгт илүү тусгасныг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.10-т "Аудитын байгууллагаас зөвлөмж болгосон бүртгэлийн алдааны залруулгыг мэргэжлийн түвшинд хянан, удирдлагад танилцуулах, зөвшөөрсөн тохиолдолд тухайн санхүүгийн жил, улирлын тайланд залруулга хийх, зөвшөөрөөгүй тохиолдолд аудиторт үндэслэл бүхий тайлбар хүргүүлэх" заалтыг зөрчсөн байна.
- **\Хууль тогтоомжтой холбоотой:** Бэлтгэн нийлүүлэгчээс нийлүүлсэн бараа ажил үйлчилгээний төлбөрийн дүн татварын нэвтрэлтийн нэгдсэн системд бүртгээгүй 11.7 сая төгрөгийн гүйлгээг системд нөхөн шивүүлсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.7-т "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно" заалтыг зөрчсөн байна.

Аудитаар нийт 0.7 сая төгрөгийн зөрчил[2] илэрч зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 1 зөвлөмж өглөө.

5.1 Зөвлөмж :

Төсвийн хөрөнгийн зарцуулалттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: *Захирлын 2022.11.23-ны өдрийн А/1437тоот тушаалаар тэмцээний зардалд 0.7 сая төгрөг зарцуулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 16.5.5-д төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах гэсэн заальтай нийцэхгүй байна.*

Өгсөн зөвлөмж : Хуулийг хэрэгжүүлж ажиллах, төсвийн үрэлгэн зардал гаргахгүй ажиллах

Зөвлөмжийн биелэлтийг 2023 оны 6 дугаар сарын 10-ны дотор Ховд аймаг дахь төрийн аудитын газарт ирүүлнэ.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА, ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/ сая төгрөгөөр/

[1] Тайлагнасан санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлт, тайлагнасан байвал зохих үзүүлэлтийн хоорондын зөрүү. Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

[2] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс Залруулсан	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо			Дүн
Бэлтгэн нийлүүлэгчээс нийлүүлсэн бараа ажил үйлчилгээний төлбөрийн дүн татварын нэвтрэлтийн нэгдсэн системд дутуу шивсэн	1	11.7	-	-	1	11.7	1	11.7
авлага өр төлбөр зөрүүтэй	1	3.5			1	3.5	1	3.5
Дүн	**2**	**15.2**	-	-	**2**	**15.2**	**2**	**15.2**

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/ сая төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Үүнээс Нийт алдаа		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Төсвийн үрэлгэн зардал гаргасан	1	0.7	1	0.7
Дүн	**1**	**0.7**	**1**	**0.7**

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: Х.БОЛДБААТАР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР: А.ЦЭЦЭГСҮРЭН

ТАЙЛАНГ БИЧСЭН:

АУДИТОР: А.ОЮУНДЭЛГЭР